

Lehdistötiedote

Luxemburg, 15. marraskuuta 2022

Tarkastajat antavat puhtaat paperit EU:n julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksille, jotka toimivat tutkimuksen ja innovoinnin alalla

Euroopan tilintarkastustuomioistuin hyväksyi osaltaan kaikkien EU:n yhteisyritysten tilit varainhoitovuodelta 2021 ja vahvisti aiempina vuosina raportoidut myönteiset tulokset. Uudessa Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa, josta rahoitetaan tutkimusta ja innovaatioita, on asetettu kunnianhimoiset tavoitteet vuosien 2021–2027 talousarviokaudelle. Niinpä tarkastajat vaativat toimia, joiden avulla Horisontti 2020 -puiteohjelman rahoitusosuustavoitteet saavutetaan ja puututaan jäljellä oleviin sisäisten kontrollien heikkouksiin. Lisäksi on syytä valmistautua uusiin haasteisiin, jotka liittyvät esimerkiksi henkilöstöressurssien suunnitteluun ja hallinointiin.

Yhteisyritykset ovat Euroopan komission ja teollisuuden toimijoiden välisiä kumppanuuksia, ja joissakin tapauksissa niissä on mukana tutkimusorganisaatioita, hallitustenvälisiä järjestöjä ja osallistujavaltioita. Yhteisyrityksiä rahoitetaan käteisvaroilla, jotka ovat peräisin EU:n tutkimus- ja innovointiohjelmista. Näitä ovat Horisontti 2020 -puiteohjelma, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelma. Lisäksi muut osakkaat toimittavat yhteisyrityksille luontoissuorituksia ja maksavat muita rahoitusosuuksia.

”Näiden eurooppalaisten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien avulla tieteellinen tieto muutetaan tehokkaammin markkinointikelpoisiksi läpimurtoinnovaatioiksi. Yhteisyritysten avulla voidaan vastata tarpeisiin, joita elinkeinoelämä ei tällä hetkellä tyydytä riittävästi”, sanoo tarkastuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Ildikó Gáll-Pelcz. *”Siksi yhteisyritysten on valmistauduttava hyvin edessä oleviin haasteisiin.”*

EU:n neuvosto hyväksyi vuonna 2021 uudet asetukset 11 yhteisyrityksen perustamisesta. Yhteisyritysten tehtävänä on toteuttaa toimia rahoituskauden 2021–2027 monivuotisissa tutkimus- ja innovointiohjelmissa – Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa. Yhteisyritykset panevat täytäntöön omia tutkimus- ja innovointiohjelmiään liikenteen, energian, terveyden, biopohjaisten teollisuudenalojen, keskeisten digitaalitekniologioiden, suurteholaskennan ja älykkäiden verkkojärjestelmien aloilla. Kahdeksan näistä yhteisyrityksistä toimi jo aiemmassa ohjelmassa (Horisontti 2020). Ne jatkavat uusissa

Lehdistötiedotteessa esitetään EU:n yhteisyrityksiä koskevan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ohjelmissa uusina oikeushenkilöinä, joilla on uudet nimet ja laajennetut tai hieman muutetut vastuualueet. Jo toiminnassa olleiden yhteisyritysten lisäksi perustettiin kolme uutta: älykkäiden verkkojen ja palveluiden yhteisyritys, globaalin terveyden yhteisyritys ja Euroopan kyberturvallisuuden osaamiskeskus. Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa nämä kolme uutta yhteisyritystä ensimmäisen kerran sen jälkeen, kun ne ovat saavuttaneet taloudellisen riippumattomuutensa oletettavasti vuonna 2023.

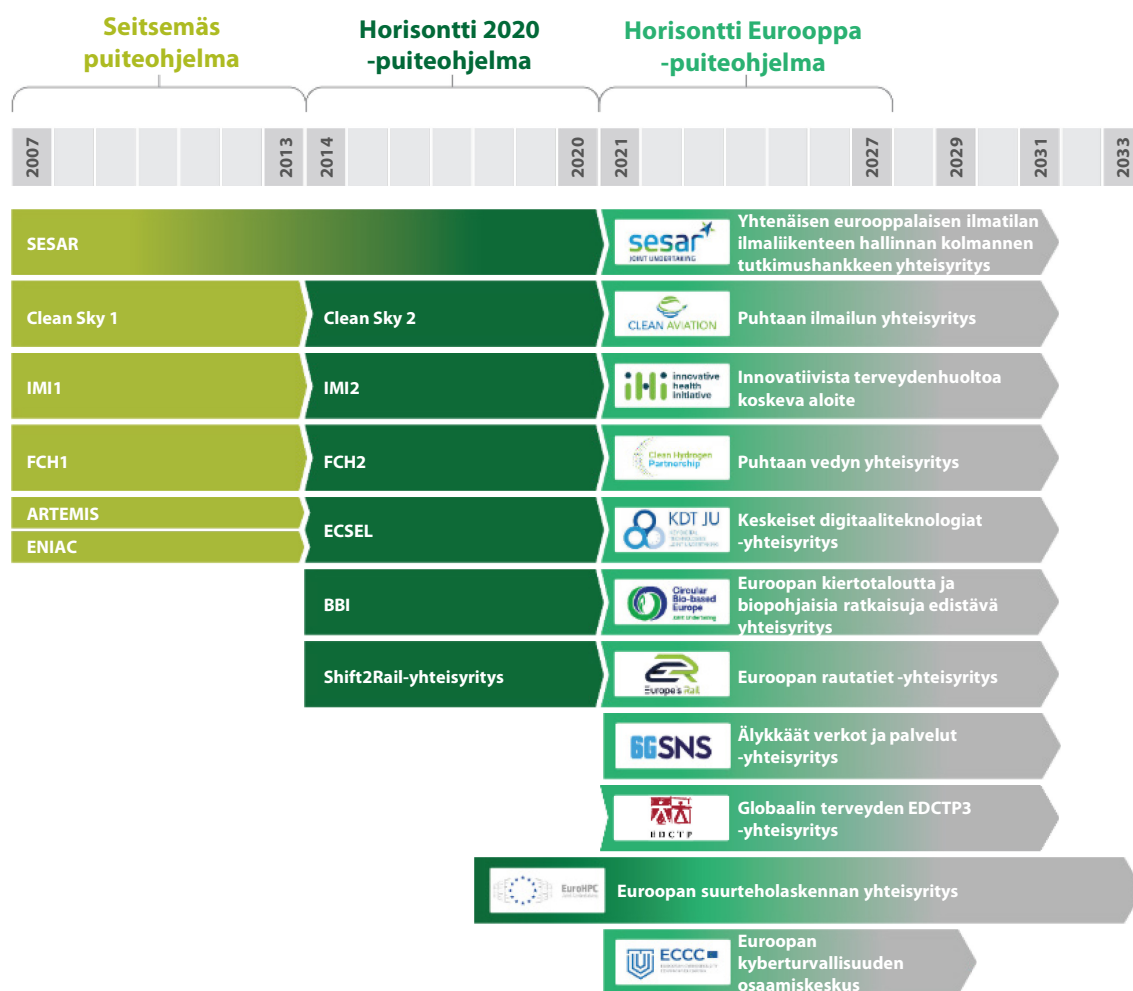
Rahoituskaudella 2021–2027 yhteisyrityksille osoitetaan 15,1 miljardin euron EU-rahoitus, ja odotuksena on, että tämän rahoituksen avulla vivutetaan 19,1 miljardin euron lisärahoitus osakkailta eli teollisuuden toimijoilta, osallistujavaltioilta ja kansainvälisiltä järjestöiltä. Yhteisyritysten on määrä päästä noin 34,2 miljardin euron arvoisiin tutkimus- ja innovointihankkeisiin.

Fuusioenergian kehittämisestä vastaava eurooppalainen yhteisyritys (*Fusion for Energy* -yhteisyritys, F4E) rahoittaa Euroopan atomienergiayhteisön puolesta EU:n osuuden ITER-ydinfuusiohankkeessa, jota toteutetaan Ranskassa. F4E arvioi vuonna 2021, että sen toimitusvelvoitteiden täyttäminen maksaisi yhteensä 18,3 miljardia euroa. Tarkastajat tuovat kuitenkin esiin, että hankkeen määräaikoihin ja kuluihin liittyy riskejä, jotka olisi otettava huomioon ITERin uudessa perusurassa vuonna 2023. Venäjä on kansainvälisen ITER-organisaation osakas, jonka velvollisuutena on maksaa vuotuisia rahoitusosuuksia ja toimittaa useita komponentteja. Niinpä myös se, että Venäjään kohdistuu tällä hetkellä sanktioita, voi tuoda mukanaan lisäriskejä, joiden myötä hankkeen kulut kasvavat tai sen toteutuminen edelleen viivästyy.

Tarkastajat toteavat, että yhteisyritykset ovat useimmissa tapauksissa toteuttaneet korjaavia toimia niiden havaintojen vuoksi, joita tilintarkastustuomioistuin on viime vuosina esittänyt. Tarkastajat panivat kuitenkin merkille, että paikoin tarvitaan edelleen parannuksia. Esimerkiksi avustuskasuja koskevassa tarkastuksessa havaittiin, että henkilöstökulut olivat edelleen virheiden keskeinen lähde. Tämä johtui siitä, että laskentamenettely oli niin monimutkainen. Tarkastajat totesivat yhteisyritysten toimintojen täytäntöönpanoasteesta, että vaikka yhteisyritykset olivat tehneet tutkimus- ja innovointisuunnitelmiansa mukaiset sitoumukset Horisontti 2020 -puiteohjelmassa täysimääräisesti, huomattava määrä hankkeita tullaan saamaan valmiiksi vasta rahoituskauden 2021–2027 aikana. Tällainen useiden ohjelmien samanaikainen toteuttaminen voi lisätä yhteisyritysten henkilöstön työpainetta. Yleisesti ottaen tarkastajat varoittavat, että henkilöresursseihin liittyvät haasteet voivat lopulta heikentää yhteisyritysten yleistä tuloksellisuutta. Vaarana voi jopa olla, että yhteisyritysten tehtäviä jää täyttämättä.

Taustatietoa

Vuosikertomus EU:n yhteisyrityksistä varainhoitovuodelta 2021 on saatavilla [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla](#). Kustakin yhteisyrityksestä annetaan tarkastuslausuma ja esitetään tarkastushavainnot.

Lehdistö – yhteydenotot

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lehdistöpalvelu: press@eca.europa.eu

Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 551 502

Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 621 552 224